

BÉKEHARANG

MEGJELENIK MINDEN HŐ 1-ÉN, 15-ÉN
AMERIKÁBA ÉVI ELŐFIZETÉSI-DIJ PORTÓVAL
2 DOLLÁR
TIZ PÉLDÁNYT PORTÓMENTESEN KÜLDÜNK

**A PÜSPÖKI METHODISTA
EGYHÁZ KÖZLÖNYE**

ELŐFIZETÉSI DIJ:
EGÉSZ ÉVRE 55.— K
FÉLÉVRE 30.— K
EGYES SZÁM ÁRA 2 KORONA

Ingyen, kegyelemből . . .

Mert kegyelemből tartattatok
meg . . . Efz. 2, 8.

Oly sokan, és oly sokszor használják ezt az igét . . . „Kegyelemből ingyen hit által“. De vajjon értjük-e, sejtjük-e mélységét és magasságát annak, amit ez a rövidke mondat nekünk mondani kíván? Elmékedtél-e már ezen kedves olvasóm, gondolkoztál-e rajta, nem fölületesen, hanem lélekben elmélyedve, komolyan . . . Mert csodálatos egy ige ez, tele reménységgel, örömmel, örök élettel, iszonynyal, rettegéssel és kárhoyattal. „Kegyelemből tartattatok meg“. Mit jelent ez neked, ki a bünösök országutját róttad, tiz, husz, harminc, vagy talán még több hosszú éven járt, míg végül eljutottál a Krisztushoz, a megváltáshoz? Mondd hogyan lett sajátod a Krisztus? Visszatekintesz a multba, emlékezetedbe idézed az órát, életednek amaz egyetlen fontos percét, pillanatát, amelyben a fölülről való lélek bizonyosságot adott néked arról, hogy leked Krisztus lelkébe kapcsolódott és büneid, melyek skarlát színben égtek, eltöröltettek, fehérre mosattak, mint a hó — és én — a multidézésnek eme nagy percében, kérdem tőled: hogyan jutottál az üdvösséghez, melynek bizonyosságát kebled mélyén hordozod? Volt valami különleges érdemet, cselekedeted, mely a magasba emelt? — Mit felelsz? Halloom amint mondod: „Nem érdemem, nem cselekedetem, nem valami különleges tehetségem, nem az ész szárnyán emelkedtem a magasba a Krisztushoz, hanem ő szállott alá énhozzám a magasból a mélybe és emelt ki a kárhoyatból, ingyen, kegyelemből.

Ingyen, kegyelemből . . . Mélységes szent ige, mely arról regél, hogy egy jóságos irgalmas Isten örködött mindenha felettem és kísért féltő gonddal az élet utján eltökélve arra, hogy mindenáron üdvösségre visz.

Törvényt ülök ma önmagam felett, Lelkiismeretem röntgen sugaraival vizsgálom az elmúlt éveket, órákat. Mint valami kinomatograph képsorozat úgy vonul el előttem az élet, az az élet, amelyet éltem. És micsoda élet! Tele bünnel, förtellemmel. Ez az élet azt mondja, száz viharánál

hangosabban ordítja, úgy hogy szava felhallatszik ama trónusig, hol az ül, ki a világ sorsát kezében tartja: „El vagy veszve büneid miatt!“ — Oh szörnyű ítélet, mely következetes és jogos. Büneim itt állnak előttem, elevenek, élnek, rám merednek, mint szülőjükre, akitől származnak, akinek szivéből és agyvelejéből sarjadtak világgá, nem tudom eltagadni őket, mert világosan magukon hordják képemet — és a kétségbeesés órájában — kiáltom: „Ki ment meg engem büneimtől, önmagamtól!“ Keresek kutatok valami után, mi ellensúlyozná őket, mi az igazság aláhanyatlott serpenyőjét egyensúlyba hozná és nem találok semmit. Hol van az erény, a testi és lelki élet tisztasága, mely kellemes tömjénként kell, hogy illatozzon az Ur előtt! Hol van? Látok ugyan itt-ott némi akarást, erőtlén törekvést, de az egész nem több, mint egyetlen csepp rózsavilág a bünök tenger iszapjában. Nincs semmi erényem és érdemem, mely megtartana az örök életre, nincs az üdvösségre semmi rátermettségem. A kárhoyat gyermeke vagyok . . . A lelki vergődés eme kínos órájában, mikor a reménytelen kétségbeesés fojtogat, minden angyali szózatnál ezerszer csodálatosabban hallatszik az örök Isten igéje: „Ingyen kegyelemből . . .“ Behatol a szivbe, a lélek legrejtelmesebb mélyébe és a reménytelenség nyomán hit és örök remény fakad. Kegyelemből megtart az Ur. Ha gyengék, ha gyarlók, ha bünösök is vagyunk, kegyelemből megtartatunk. Az Isten szent, igazságos, de mindenekfelett kegyelmes. Ezért valahányszor elolvasom az idézett szentirási helyet, örömmre buzdul a szivem, mivel-hogy oly kegyelmes az Isten.

Mert kegyelemből tartattatok meg . . . Ez az ige azonban, nemcsak a reménységnek, örömmek, vigasztalásnak lehet csodálatos igéje, hanem lehet a rettegésnek és félelemnek is szava.

Kegyelemből . . . Azt mondja ez, ha idvezülsz, csak irgalomból mégy be az örök életre . . . Hallod ezt keményszívű felfuvalkodottlelkű ember, aki oly sokra tartod magadat. Isten irgalmára vagy utalva. Itt a földön sok mindent elérhetsz és értél is el tagadhatatlanul, de az örök életet, csak irgalomból, kegyelemből nyerheted el. A tudomány ered-

ménye, leszűrt igazsága, a technika szédületes vívmányai előbbre vihetik nemedet, szédületes magasságba ragadhatják, fejleszthetik, sokszorosíthatják a földi jólétedet, hanem minden tudományod egybetéve, minden bölcseséged egy halomra rakva, ezer évekre vissza nyúló csodálatos, színes kultúrád nem szerezhetik meg számodra az örök életet; — azt kegyelemből kell elnyerjed.

Micsoda érzést vált ki szivedből az az ige?... Kedves-e előtted az az Isten, aki hozzád irgalmas és kegyelmes, oly irgalmas és kegyelmes, hogy vérét ontotta érted a keresztfán; meghat-e téged az ő irgalma és véghetetlen kegyelme és nyulzs-e utána, mint a szegény vámszedő mondván: „Légy irgalmas nekem bűnösnek!” — Vagy melledet verve mondod talán: Nem kell az irgalom és a kegyelem, magam vetem magamnak az örökké valóság ágyát! — Büszke ember az egy Krisztuson kívül senki sem ment üdvösségre, ha csak nem kegyelemből. Ez az igazság. A kegyelem elfogadása lehet, hogy megaláz, hogy sérti büszkeségedet, de üdvre visz... minden más, dőre próbálgatás... Jöjj azért és fogad el Istentől kegyelmét.

Hegyháti.

A szabadító király.

(Folytatás.)

Másokban könnyen meglátod a hibát; látod, hogy milyen szeretetlenek, igazságtalanok, erőszakosak, önzők, irigyek, haragtartók, bosszúállók, embertelenek az emberek. Nemcsak az Isten képe homályosodott el rajtuk, hanem kivetkőztek emberiséges voltukból is s tudnak elkövetni olyan dolgokat, mikre még az állat sem képes.

Nem hallottál még arról az anyáról, ki a nagy drágaság idején, megölte saját gyermekét és annak zsirjából szappant főzött? De, ha erről még nem is hallottál volna, olyan anyáról bizonyára tudsz te is, ki tán még a férje tanácsára és beleegyezésével, megölte a gyermekét, még mielőtt megszületett volna. Az ilyenekhez is szól az Ur, a lelkiismeret vádló-kinzó szavában, mint egykor Kainhoz: „Hol a te atyádfia”? „Hol a te gyermeked? „A te gyermeked vére kiált fel hozzám?”

Ilyet még az állat sem tesz. Próbáld csak meg, elvenni az állattól a magzatját! Hogy szembe száll a támadóval, bármilyen csekély is legyen ereje vele szemben s védi fiát, saját élete veszélyeztetésével is.

Ez a sok közül csak egy példa. De tekints magadba is. Nem vetted még észre, hogy míg másoktól igazságot, szeretetet, megértést vártál el

a magad számára, addig te mások, tán a hozzád legközelebb álló egyének iránt tudtál nagyon is igazságtalan, szeretetlen és kemény maradni? Gondolj csak arra, a mit már a mai napon is mulasztottál és vétkeztél e ponton! Nem égetik a lelkedet, feleségednek, vagy férjednek, kicsi gyermekednek, vagy cselédednek, uradnak, vagy urnődnek, főnöködnek, vagy alantosodnak a te bánásmódod és magatartásod miatt ejtett könnyei, vagy előtört sóhajai?! És gondolj mind arra, a szivedben elrejtett titokra, a mit féltve őrsz a feleséged, vagy férjed, a szülőd, vagy urad, a hozzád legközelebb álló egyének előtt is! Miért szégyeled magad ő előttük? S miért titkolod azt a mit szégyelsz? Azért, mert bűn, mert gonosz dolog az, a sötétség cselekedete. A jó dolgot, a világosság cselekedeteit nem szégyenled senki előtt; azzal inkább kérkedni szeretsz! De ne feledd, az Ur előtt nem tudsz semmit sem elrejtetni s életed nem lesz boldog, ha Isten háta mögött akarsz élni.

Az iszákosság, a paráznság, a hamis eskü, vagy a kisebb bűnök és szenvedélyek, a hirtelen harag, kártya, tánc stb. ezek azok a kisebb nagyobb láncszemek, melyekből készülnek a mi bilincseink. És ezek mögött ott a bűn sötét hatalma, mely bennünk és kívülünk gyakorol hatást ránk és fogva tart, hogy nem lehetünk igazán boldogok.

De van egy király, ki kiszabadít bennünket is, mindenfajta bűnnek a börtönéből. Ez, a királyok Királya, az Ur Jézus. Nekünk is Ő maga hozta el a szabadságot, úgy, mint annak a szegény orosz nemesnek, Miklós cár a börtönbe. Csakhogy Ő még ennél többet is tett; Ő maga szerezte meg előbb, — még mielőtt mi erről tudtunk volna — az igazi szabadságot az által, hogy meghalt éretünk: érted, meg értem, a Golgota keresztfáján. Ő megfizette a bűnnek a zsoldját; és Isten kegyelméből örök életet nyerhetünk általa mindnyájan, kik reménységünket Belé helyezzük s hit által elfogadjuk Őt személyes Megváltónkként.

Ha amaz orosz nemes, ott a börtönben, nem hitt volna a császár szavának, ha azt hitte volna, hogy Miklós császár csak tréfál vele és kigunyolására mondja, hogy elhagyhatja a börtönt és generális lesz ezután, vajjon kijött volna-e a börtönből és örvendhetett volna-e ama jóhírneke? Bizonyára nem. De elhítte s azért öröme leirhatatlan lehetett, amidőn megtudta, hogy ő, a halálra ítélt, miféle hatalomra, méltóságba emeltetett.

Minket is ilyen méltóságba emel, ilyen hatalomra juttat az Ur Jézus, ha hiszünk Benne és ha belefogadjuk a szivünkbe és életünkbe. Valakik pedig belefogadták őt, hatalmat adá azoknak, hogy

Isten fiaivá legyenek, azoknak, kik az Ő nevében hisznek.“

Mi, a bűneink miatt halálra ítélték és halálra érdemesek, Isten fiaivá, a bűn legyőzőivé, bűntiprókká lehetünk, ha hit által odakapcsoljuk a mi életünket ahhoz, ki a kigyónak a fejére hágott és egyedüli értelemben volt Isten fia.

És, ha ez a kapcsolás létrejön nálunk, akkor a mi örömünk még sokkal nagyobb és sokkal kevésbé irható le, mint volt azé az orosz nemes emberé!

De azért olyan megkötözött és boldogtalan még olyan sok ember, mert nem hisz a Fiuban, Istennek szent Fiában, ki eleget tett a legnagyobb bűnösnek a bűneiért is. Maga magát akarja sok, a legtöbb ember megszabadítani. Pedig ez lehetetlen, épp annyira, minthogy nem vonhatja ki magát senki e pocsolyából, a saját hajánál fogva. Az ilyen kísérlet Münchhausen bolondságai közé való s mégis hányan kísérelnek meg ilyen bolondságot! Engedd, hogy a Fiu, az Ur Jézus Krisztus szabadítsa meg. „Mert, ha a Fiu szabadít meg titeket, valósággal szabadok lesztek.“

S aztán, ha a világ és gonosz indulatu emberek részéről ér is majd guny és szenvedés, gondold meg, hogy ez a mi harcunk és a mi igánk. De ez gyönyörűséges és könnyű!

És a legnagyobb öröm akkor fog érni bennünket, ha majd minden harc és küzdelem végeztével, a Király személyesen siet felénk s szól hozzánk: „Jól vagyon jámbor és hív szolgám, kevesen voltak hív, sokra bízta ezután, menj be a te urad örömébe.“

R. Gy.

A nyomor.

Szomoruan rovom a tenger utcáit, ahol ezer színben sir, a szivfacsaró kinos nyomor... Itt, ott emberek jönnek, sápadt, siró, keserves zokogó emberek... Ifjak és vének, apró öklömnyi gyermekek — oh Istenem — és sirnak. A deres szakálon végig peregnek a könnyek és a kicsinyek zokognak... oh Istenem oly sok a nyomor...

De miben is áll a nyomor?... A kenyér hiányában tán?... Igaz oly kicsinnyé vált, az egykor oly nagy karéj kenyér... Itt jön egy pöttyös kis lányka (ilyen volt az ényém, akit tavaly temettem) és szól felém terjesztve remegő elaszott kicsiny gyermekkezét: oh bácsi, ma még... Többet nem szól, ... ékebben szólnak azok a könnyek, melyek végig csorognak halvány szép metszésű arcán, minden szónál... oh igen kis leánykám, ... oh hogyan adnék... Hiszen épp olyan,

mint az én kicsiny lánykám, aki most ott van az Urnál... De mi van velem? Ugy ég a szemem! Csak nem sirok!... Nem tudom biztosan, de valami úgy összeszorítja a szívemet... oh hiszen épp olyan, mint az én kis leánykám volt...

Aztán jönnek a bénák hosszú, nagyon hosszú sorban, kinek a keze hiányzik, kinek meg a lába... oh sok, oly irtózatossok a nyomor ebben a rengeteg városban... És ez a rémes nyomor úgy ráfekszik a szívemre és oly szomorúvá, szinte beteggé tesz. Kivágyom belőle, szeretnék megpihenni ott, ahol nem vert tanyát a fekete szomorúság. Van-e itt ebben az irtó nagy városban egy hely, ahol az emberek nem szomorkodnak, ahol nem sirnak, ahol nem tudják mi az könnyel, keserű, sós könnyel áztatni a mindennapi kicsinyke falat kenyeret?... Megyek keresem az örömben pezsgő, zengő életet... De hol?... Ah ott túlvan vig muzsika szól, hív, csalogat. Megyek... Itt bizonynyal mindenki boldog. Itt fogom elfelejteni az élet szásrétü kinos nyomorúságát.

Itt minden olyan elegáns s az emberek oly simák. Az arcokon mosoly. Csapongó jókedv ül. Ez az, amit keresek. Elvegyülök a társaságban és szólok annak, akinek a kedve a legkirívóbb: úgy örülök, hogy látok egy szivből örvendő embert... Az furcsán, olyan végtelenül furcsán néz rám, mintha attól félne, hogy örültem volna dolga és szól: Ki mondta önnek, hogy én jókedvű vagyok... Nincs nekem egy cseppnyi jókedvem. Nevetek ugyan, de valójában sirni szeretnék.

És azt hiszi, hogy ezek itt, kiket bibor s hermelin fűd be, boldogok? Oh nem! Csak ide nezhetne be egyszer, a szívünkbe, megrémülné hogyha itt minket... oh én azt hittem, hogy a nyomor csak künn az utcán didereg és sir, hát ide is eljött? — Befurakodik az mindenhová. Neki semmi sem alacsony és semmi sem magas és él sok ezer változatban. Itt úgy hívják, hogy lelki nyomor, mely nem tud hinni és reményleni semmiben. Nézzen végig ezen a társaságon. Az élet nagy koldusai nem azok, akiknek viharvert ruháját száz piszkos rongy alakjában lengeti a szél, mert azok rendszerint tudnak még valamiben reménykedni: az életnek igazi csődbe jutottjai, az élet halottjai itt rajznak nevető arccal selyem ruhában, fásult, kihült szívvel és lélekkel.

És tényleg... Vizsgálom a tömeget, nézem s amint nézem úgy tetszik nekem, mintha a színözönben villogó csillárok alatt nem nevető arcok, hanem halálfők bologatnának egymás felé, mintha ezer zörgő csontváz járná esztelen, örült táncát... El innét, a nyomor poklából!... És megyek... De hol, de hol találom megnyugvást... Predestinálva van az emberi nem a boldogtalanságra? Ki ad énnékem feleletet?... Éj van, sötét van. Terhes felhők vonulnak át az égen. Keleten most bujlik elő a hold és gurul fel lassan az égre. Nézem a sápadt arcát és a jövő, menő, rohanó felhőket. És egyszer, csodálatos látvány, nekem úgy tetszik szivárvány hidat látok ott messze keleten, melynek egyik pillérje az ég, a másik a föld. S a hol a két iv legmagasabb ott egy fehér kereszt mered az

éjbe... Es látok embereket... A bénák hosszú, hosszú sora törtet a kereszt felé... Sőt ha jól látom néhány halálfeje is bölíngat ott a sorban... és ott van a pöttöm kis lányka. Felnéznek a keresztre... A zsidók a sívár homokpusztában felnéztek az ércgigóra és abban a pillanatban meggyógyultak... Ez a csoda megújult ott a hidon... Láttam amint a halálfejesek megújulnak, kivirágognak, mint a piros élet és a bénák eldobják a mankot, mit az élet, a szomorú élet nyomott a kezükbe... És a kis leányka?... Hófehér a ruhája, olyan, mint egy angyal... De mi ez? Csak visió?... Eltűnik a híd, a holdat eltakarja egy sötét felhő, de az éj titokzatos homályán keresztül, mint valami lágy dallam felém zsong a szózat:

„A kereszt, a véres szent kereszt
Az egyetlen mentsvár csupán
Boldoggá téged csak az tehet,
Ki érted halt a Golgotán.“

A Golgotán!... Ki felszállott a menybe... Szent béke, megnyugvás száll a szivembe... Ki meghalt értünk Golgotán!! Oh gyönyörrel teljes nagy gondolat!... Van-e boldogság a földön? Van. Há a miénk az, aki meghalt a Golgotán. A megfáradottról leveszi az élet terhét, a szomorodott szívt megnyugosztalja és szent keresztjével meggyógyítja az életnek minden sebet...

...oh most értem, érzem! Nem is több kenyér, mint inkább több elmélyedés kellene abba, aki a világ bűneit, a nyomorúságunk kuforrását magára vette és megtudott értünk halni a Golgotán, akkor az élet boldogtalanságát úgy lehet nem is ismernők.

Hegyháti.

Mit céloz Krisztus az övéivel?

(Elmondta a bibliai konferencián Cs. G.)

Mint minden kérdésnél úgy itt is eltérők lehetnek a vélemények, lehet amit e tárgyban elmondandónak vélek csak egyéni felfogásomat tükrözi vissza, de mivel hiszem, hogy én bennem is a Szentlélek dolgozik, szabadjon most őszintén mindent elmondanom. De különben is egy konferencia — különösen pedig egy bibliai konferencia — csak akkor végezhet alapos munkát, ha az nem elégszik meg a már megismert igazságokkal, hanem a felfedező uton egy merészebb lendüléssel elő mer törni és nem zárkozik el hermetice a haladás, a fejlődés lehetősége elől. Ez a fejlődés természetesen nem világi értelemben veendő, hanem a folyton dolgozó Léleknek előretöréseit, szárnyalásait, eredményeit és megnyilvánulásait tárja időről-időre elénk. Részint, hogy felvillanyozza tespedt állapotunkat, részint, hogy közölje velünk, miszerint a Lélek útja nem az idegek vibrációja, sem kedélyvilágunk kormányozója avagy pedig a fantázia virága. Ez a fejlődés

realizmusról beszél és a mindennapi élet sötétségébe akar több és több világosságot, valóságot vinni.

Krisztusnak mindenesetre nagy céljai, nagy akarásai vannak övéivel. Sőt bátran kimondhatom, Krisztus az övéivel világot akar képezni a világban és államot az államban. Ha különben akarta volna, soha keresztre nem feszítették volna. A hatalmat féltették tőle és az országot, amelyről Ő oly sokat beszélt. Nem csoda, ha a pünkösdi napok után kitört követői ellen az üldözés. Amit az apostoli gyülekezetek tettek, az egy forradalom volt az akkori állapotok és viszonyok között. Az akkori pogány világ joggal helyezkedett tehát vele szembe és tudta, hogy a názáreti tanai előbb-utóbb a gyakorlati életbe mennek át, akkor pedig az ő hatalmának vége.

Az első tehát amit e kérdésnél meg akarok állapítani:

Krisztus az övéivel, gyakorlati életet akar élni.

Ez a pont ma is ütközőpont. Lehetnek itt is olyanok, akik ellent fognak mondani. Ennek dacára élesen akarom megismételni a kérdést: *Krisztus övéivel gyakorlati és nem elméleti életet akar élni.*

Az Ur Jézus nemcsak azért jött el e földre, hogy lelkiileg helyreállítsa ami elromlott Istennel. Mindenesetre ez képezte küldetését, elsősorban, de Ő eljött azért is, hogy ami Ádámban, Évában elesett a természeti világban, azt is megújítsa, helyreállítsa, megszentelje. Joggal mondhatom tehát:

Krisztus nem álmodni, reménykedni és andalogni, de élni, élni és ismét élni tanította az övéit.

Ő életet hozott e földre és pedig nemcsak sírontuli életet, de amely megváltja, megtisztítja, széppé teszi, már ezt a földi életet. Saját életével demonstrálja, hogy nekünk elsősorban emberi és nem anyagi életet kell élni. Emberré lett, hogy ezzel is dokumentálja, hogy az ember minő nagy értéket képvisel Isten előtt.

Sokan közületek is angyalok szeretnének lenni és anyagi életet élni, nos én ezekhez szólok. Az Ur Jézus egy pillanatig sem volt angyal, de ember, hozzánk hasonló ember az volt 33 esztendőn keresztül. Én sem kérem tehát az Istent, hogy angyallá tegyen, de hogy ember, Krisztus élete szerinti ember lehessen, ez mindennapi és leghőbb vágyam. És örülök, hogy ember lehetek, az én Üdvözítőm is az volt és Krisztus akarja, hogy az övéi tényleg emberek legyenek.

Érted ezt a szót kedves testvérem, hogy ember? Lásd arról, hogy a kerubimok és seráfok minő ábrázattal bírnak, nincs egyenes kijelentésünk a Szentírásban, de azt tudjuk, hogy az embert saját

képére és hasonlatosságára teremtette és Jézusról is tudjuk, miszerint asszonytól született.

Én tehát ember akarok lenni mindenekelőtt krisztusi hasonlatosságban. Krisztus ugyanezt akarja tenni az övéivel.

Csak az emberek nem akarnak emberek lenni jézusi értelemben. Minő tévedés! A teológia is hányszor téved midőn az embert a csillagok fölé röpíti, de arra elfelejt kioktatni, hogy itt alant a gyakorlati életben, hogy kell egy természetes és mégis tiszta, Isten akarata szerinti életet végig élni. Nem csoda, ha aztán oly sokan a lelki egyensúlyt elveszítve, a magasból, a régiókból alá pottyannak, nem képesek természetes életet élni. Világzemléletük oly magas, hogy a mindennapi élet kiálló gerandáiba folyton beleütik a fejüket. A pecsétek és a titkok megfejtésén töprengenek és dimenziós és víziós életet élnek, de arról, hogy a polgári életben, a társadalmi érintkezésben és munkakörben, főképp pedig a családi életben a harmóniát, az egyetértést, a kellemességet, az édességet, a napsugarat mint kell bele vinni, halvány sejtelemmel sem bírnak.

Krisztus célja, hogy övéivel e földet is birtokolja.

Ha ez nem így volna, a megváltás sem lehetne tökéletes. Ő nem áll meg a fele uton, Ő a szellemet, lelket, testet egyaránt szolgálatja alá hajtja. Egy pillanatig sem akarja, hogy övéi elvont, meddő, elmékedő életet éljenek gyakorlati eredmény nélkül. Ellenkezőleg azt akarja, hogy a föld sava, a világ világossága legyünk, tele léttel, élet örömmel, elhatározással és cselekvéssel. Nem akarja, hogy az övéi mint a káka lehajtsák fejeiket, imádkozó masinák és halott siratók legyenek, hanem, hogy az övéi felemelt fejjel, a munka imadságával és a diadal örömeivel járják végig ez életet.

Krisztus az övéivel diadalra készül.

Ez a diadal úgy értelmezendő, hogy Ő mindent meg akar hódítani. Az Ő evangéliuma tehát nem lemondás, de meghódítás. Az Ő igaz célja, hogy övéi közt kiépítse a teokráciát.

De ezt a kiépítést nem kell úgy érteni, hogy majd, valamikor, sok idő múltán fogja Ő ezt közöttünk elvégezni. Ő nem hirdet utópiát. Ez a jelennek és nem a jövőnek édes zenéje.

Krisztus azonnal akar uralkodni és programját most akarja megvalósítani. Ő nem csak mennyországgal kínálja övéit, de már most beakar lépni üzletünk, műhelyünk, mindennapi életünkbe és azt akarja elsősorban megoldani és megszentelni. Sőt többet akar, a paradicsomi átkot felbontani, hogy ezután áldott legyen a föld te miattad és könnyű munkával élj belőle életednek minden napjaiban.

Töviset és bogáncskorót ne teremjen többé a föld és orcád boldogságával egyed addig a te kenyered, amíg visszatérsz Istenhez, aki teremtett téged.

Ezt célozza Krisztus az övéivel, erre kell készülnöm nagy alázatossággal.

A szegény zsidók.

Dr. G. Hiller lelkész, a „Keresztyén Apologeta“ című folyóiratban néhány cikket közölt le az izraelitákról. Mivel a fenti tárgyban irt utolsó közleménye bizonyára a mi olvasóközönségünket is érdekelni fogja, azt fordításban e helyütt is közrebocsátjuk.

Előbbi cikkemben közöltem olyan tényeket, melyek azt bizonyítják, hogy azon zilált szociális és politikai állapotokhoz, melyek alatt a „keresztyén“ népek jelenleg szenvednek, a zsidók sok tekintetben járultak hozzá. E megállapításnál távol volt tőlem az a szándék, hogy felmentsem a „keresztyének“-et az ő bűnterhük alól, mert az ő zsidósága az evangéliumtól nyilvánvaló és az ő bűnük égbekiáltók. Törekvésem az volt, hogy megmutassam a komolyabb keresztyéneknek, hogy nem adhatnak helyet szívükben helytelen reményeknek, mert minden, a világ állapotának megjavítására irányuló jóindulatu törekvés mellett számolnunk kell a hitetlen zsidósággal, melyet a modern civilizációban elfoglalt állásából többé ki nem szoríthatunk.

De úgy érzem most, hogy tartozom úgy a zsidóknak, mint e cikksorozat olvasóinak azzal, hogy megmutassam, mennyi más oldala is van még a zsidókérdésnek, melyet figyelembe kell venni, ha igazságosak akarunk lenni ítéletünkben.

Azt a címet, melyet jelen közleményemnek adtam, kétféle hangsúlyozással lehet olvasni, vagy: a szegény zsidók, vagy szegény zsidók hangsúlyozásával, mert mind a kétféle lehetőség fedi a valóságot.

Foglalkozzunk először a szegény zsidókkal. Ha tán azt képzeljük, hogy a legtöbb zsidó gazdag, úgy nagyon tévedünk, bár van minden országban jómódu, részben nagyon is gazdag zsidó. De, mert ezen zsidó kapitalisták a világ minden számottevő pénzügyi központjában képviselve vannak, általánosságban rettenetes erejük van arra, hogy oldjanak és kötözzenek. Szinte az idők egy jele, hogy Jákob fiainak ezen nemzetközi pénz hatalma még csak az utóbbi évtizedekben nyert tulajdonképpeni kifejlődést. Azt is nagyon érdekes megtudni, hogy hány esetben a legnagyobb szegénységből emelkedtek ki ezek a zsidó pénzfejedelmek.

Igy a multkoriban egy nyíltszívű, németországi származású zsidó köszöntött nagy tartományi üzletében. Amidőn azt kérdeztem a 78 éves, még erőteljes zsidótól, hogy hogy van, azt felelte: „Nagyon jól. Egy órával ezelőtt egy 27.000 dollárról szóló csekket állítottam ki s ekkor arra kellett gondolnom, hogy éppen 60 évvel ezelőtt mint egészen szegény zsidó fiu érkeztem meg Amerikában. Akkor még álomban sem mertem

volna arra gondolni, hogy képes leszek valaha egyszerre ilyen összegű csekket kiállítani.

Ilyen eset ezerszámra fordul elő Amerikában. Sokszor egészen meszeszerűnek hangzik az elbeszélés egy-egy ilyen meggazdagodásról. Sokan a házalásból, vagy pláne a rongyszedésből vitték fel lassacskán a milliommosságig.

És mégis a világon levő zsidók nagy többsége nem gazdag, hanem szegény. Ama 15 millió zsidó közül, kik az egész föld kerekességén szétosztva élnek, legalább is 14 milliót a világ azon szegényei közé kell számítani, kik közül a legtöbb gyermekiségétől aggkoráig nyomoruságos létben tengődik. Meg lehet erről győződni, ha felkeressük Newyorkban zsidó-negyedet, hol ezek közül a „sheenies“-ek közül (amint csufolódva nevezik őket) több, mint egy fél millió, régi, piszkos bérkaszárnnyákban, mint a heringek a hordókban, összezsufolva laknak és legtöbbször nem is tudja, hogyan keresse meg a megélhetéséhez szükséges összeget. S mégis többet keresnek, mint szegényes hitorsosaink olyan városokban, mint Bécs, Wilna, Varsó, Odessa és Konstantinápoly, hol a jelenlegi nyomoruságuk leírhatatlan. Csak el kell olvasni egy Beilinson Mózes nevű zsidó író cikkét, ki épen nem kezeli bőrzeptyüvel az anyagias zsidókat, s mindjárt megtudjuk, hogy milyen nyomoruságos helyzetben van a legtöbb zsidó Európában, különösen a hatmillió Oroszországban.

Már most is felkiáltanak velem néhányan, olvasóim közül: „A szegény zsidók!“ De ne azért sajnáljuk őket, mert a legtöbben közülök anyagiakban szegények, hanem még sokkal inkább más okokból. Gondoljuk csak meg, hogy már több mint kétezer év óta vándorolnak, mint idegenek az egész földtekén és hogy nem tudnak megnyugodni, hanem inkább gyűlölt és megvetett nép maradtak mind a mai napig. Nem lehet az üldözéseik és legyilkoltatásaik történetét anélkül elolvasni, hogy tőle szinte meg ne betegednénk.

Ha ezzel a cikkel végeztél, úgy olvasd el csak a Mózes V. könyvének 28. fejezetét. Ott megtalálod, hogy mit jövendölt Istennek embere a zsidóknak az esetre, ha Istennek ígéjétől eltérnek. És ha meggondolod, hogy mindaz betűszerint beteljesedett és szemünk előtt is még egyre beteljesedik, úgy borsódzani fog a hátad s azt hiszem: a szived is. Ha kitörnek az üldözések, úgy Oroszországban is, meg másutt is, nem a szegény és legszegényebb zsidók azok, kik ellen különösképen forrong a düh, hanem inkább a tehetősebbek, kiket azzal vádolnak, hogy vérszipolyozás által meggazdagodtak meg, akár alapos ez a vád, akár nem.

Es itt Amerikában? Aki gondolják tán, hogy a mi hazánk kivétel fog képezni a zsidókra nézve? Hisz a multkor szólt egy zsidóférfi (hivatására nézve szabó) így: „Ha látom, hogy néhány gazdag zsidó hogyan viselkedik és hallom, miként átkoznak minket minden sarokban, úgy aggódom Amerikában leendő jövőnk felett“. Azt gondolom, hogy elég alapos ezen embernek az aggódalma. Mert a szemünk előtt kifejlődő világállás — és az Izrael népére vonatkozó profeciák tanulmányozása alapján külön is arra a meggyőződésre kell jut-

nunk, hogy a zsidókra a legnagyobb nyomoruság még csak ezután fog következni.

Nem csoda, hogy az Úr Jézus hangosan sirt az Olajfák hegyéről, próféta tekintetével a jövőbe nézett és látta, milyen következményei lesznek annak, hogy Isten választott népe elvetette a jogszerinti királyát. Mert ők Jézus Krisztus iránt is az Ő követeléseivel, valamint nagy áldásaival szemben vakok, mert a Mózes leple van szemük előtt és Isten ígéjével szemben kemény köszivük van. Ezért nem juthatnak a zsidók nyugalomra.

De hála Istennek, ítéletük ideje elmúlik majd. Ők az Isten választott népe és az is maradnak. Mert mint Pál, a Római levélben mondja: „Isten nem vette el a népét, melyet előzőleg kiválasztott“. „Mert ha ő elvetésök a világ megbékélésére szolgált, mi más lesz az ő elfogadásuk, mint élet a halálból?“ — „Mert nem akarom, hogy ne tudjátok atyámfiai ezt a titkot, hogy magatokat el ne higyjétek, hogy a megkeményedés Izraelre nézve csak részben történt, ameddig a pogányok teljessége bemegy. És így az egész Izrael megtartatik, amint meg van írva: Eljő Sionból a Szabadító és elfordítja Jákóbtól a gonoszságokat“. Akkor majd beteljesedik, amit Jehova, Ezekiel próféta által mondott (36. rész): „Az én lelkemet adom belétek és azt cselekszem, hogy az én parancsolataimban járjatok és az én törvényeimet megőrizzitek és betöltsétek. És laktok azon a földön, melyet adtam atyáitoknak és lesztek nekem népem s én leszek néktek Istenetek“.

Mely igen kikutathatatlanok Isten ítéletei és kinyomozhatatlanok az ő utai! (Róm. 11:33.). Az ugynevezett keresztyénség elesésével és megromlásával, a zsidók anyagi és politikai fellendülése karöltve jár s így alakulnak ki a viszonyok az hónap ama nagy és rettenetes napjára, mely eljön névleges keresztyénre és zsidóra egyaránt, még mielőtt bekövetkezik az a dicső idő, amidőn „teljes lesz a föld az Úr ismeretével, mint ahogy betöltik a vizek a tengernek mélységét“. Azért mi, kikkel Isten kegyelmesen megismertette, hogy mi az igazi keresztyénség, figyelni fogunk az idők jeleire és megfeszített Urunkkal mindszorosabb kapcsolatba kívánunk lépni.

Egyházi hírek.

Áldásos konferenciában volt részünk augusztus 14—16 közötti időben, de különösen augusztus 15 és 16-án, amikor a konferencia igazán a teljes közösségben nyilvánult, mert német és magyar testvéreink együttesen nyerték az áldást az Ur szabad ege alatt Isten ígéjéből.

Augusztus 15-én a kora reggeli villamossal igyekezték testvéreink és barátaink ki Budakeszire, hogy árvaházunk udvarán résztvegyenek az áldásos összejöveteleken. A „Szarvas“-vendéglő villamos-megállóhelyen egész sereg már előbb érkezett várta az érkezőket, hogy együtt folytassák utjukat a budakeszi uton. Végre megindultunk lassu menetben, közbe-közbe vidám énekeket zengve az Ur dicsőségére, 9 órára megékeztünk a helyszínére. Rövid imaóra után Szalós testvér tartott elmélkedést

Ján. 17. 20—23. igékről. Az elmélkedés végével többen hozzászóltak még ugyane tárgyhoz.

1 óraker volt a közös étkezés, ami nem kis gondot okozott, mert 100 személy jelentkezett előre, de az étkezők száma a kétszázat is elérte. De az Ur itt is megmutatta, hogy nála nincs lehetetlenség, a főzött étel elég volt a vendégek számára, de hisz nemcsak kenyérből él az ember!...

A délutáni elmélkedés kezdetéig többször csendültek fel a vendégek ajkairól a hozsanna énekei. Az elmélkedést Funk testvérünk tartotta. Ján. 17. 24—26. versei felett. Majd Csopják testvér szólott hozzá és olvasta fel jelen számunkban közölt fejtegetést. Este 7 óraker Szabó és Funk testvérek tartottak evangelizációt, nagy számú hallgatóközönség jelenlétében.

A sötétség beálltával az egybegyűltek egy része hazament, egy része pedig éjjeli szállás után nézett. A nők az árvaházban nyertek elszállásolást, a férfiak pedig Leber baptista-testvér takarmánypadlásán tértek nyugovóra, mielőtt még pár éneket énekeltek a vendégszerető testvér családja körében.

Augusztus 16-án reggel Reichert testvérünket is üdvözöltük, aki előző este, illetve mondhatjuk éjjel ért ki a konferencia helyére. Az imaóra megtartása után Funk testvér mutatott rá elmélkedésében, hogy mily fontossággal bír, ha már zsenge ifjuságunkban, amikor még telve vagyunk tetterővel, követjük az Urat és minden erőnket az Ur országának felépítésére fordítjuk. Az elmélkedést ismét szabad megbeszélés, illetve észrevételezés követte, melynek során Csopják, Reichert, Szalós és Pézses testvérek szólaltak fel. A délutáni órákban „Az ifjuság Krisztusért“ témát fejtette ki a szentírás igéi alapján Reichert testvérünk, a bizonyágtévő óra pedig az esti bibliára után, Felsőerdősor 5 alatt lett megtartva. Adja az Ur, hogy aki résztvett és hallotta Isten igéjét, mindegyiknek szívében nyoma maradjon ezeknek az áldásos konferenciái napoknak. Hogy mi volt az eredmény, azt majd odaát, a mi nagy urunk ée Mesterünknel fogjuk megtudni.

Márkus József testvérünk Nyiregyházáról predikatori iskolánk előkészítő tanfolyama hallgatására, Hecker Erzsébet testvérnőnk pedig diakonissa tanfolyam elvégzésére Frankfurtba utaztak. Az Ur gazdag áldása kísérelje őket.

Evangelizáció Ujpesten és Tripoliszban.

Szent István napján a kispesti gyülekezet több tagja és néhány cinkotai testvér Ujpestre rándult, hogy az evangélium felől ott is bizonyágot tegyenek. Wagner testvér lakását ajánlotta fel a missziói munka megkezdésére. Mi a szeretetteljes meghívást örömmel megragadva, készséggel engedtünk a Lélek indításának.

Ujpest egy óriási ipari és gyárváros, ahol a munkások tizezrei élnek. E nagy városnak, ahol ötvenezernél több katolikus és tizezernél több protestáns lakik, mindössze egy katolikus temploma van. A reformátusok, evangélikusok is bírnak ugyan egy-egy templommal, de e templomok

oly kicsinyek, hogy azoknál még a baptista-testvérek kápolnája is jóval nagyobb. Szomoruan fájdalmas tény ez — és felhívjuk rá a „Kálvinista Szemle“ figyelmét! Elvégre a szekták ellen — ahogy ő bennünket adresszálni szokott — még sem lehet a küzdelmet papiron eldönteni, oda, szerény véleményünk szerint, több és nagyobb templomok is szükségesek.

Ilyen körülmények mellett azután jólesett nekünk is valamit az Ur országa részére tenni ebben az elhagyatott, lelkileg nem gondozott nagy városban. Az emberek valósággal elvannak vadulva és a hit és erkölcs felől furcsa vagy semilyen véleménnyel bírnak és leélik szürke életüket anélkül, hogy az üdvösség gondolata csak egyszer is foglalkoztatná vagy érdekelné őket. Nem csoda, ha aztán meglepte őket, midőn testvéreink ajkáról a nyilt udvaron felhangzott az ének:

„Jézus, Te Megváltó s üdvöt hozó,
Mossál meg s tégy fehérré, mint a hó!“

Az a néhány felnőtt és gyermek, aki mégis közelebb mert jönni hozzánk, minő bizonytalansággal tekintett szomorú arcával reánk. Ez az ének átcsapott a szomszéd házakra is, ahol annyira szerencsétlen nőszemély éli a legborzalmasabbsorsú, legszegényteljesebb életét máról-holnapra. De az, hogy az Isten nem személyválogató és ezen szerencsétlenek részére is nyitva tartja a megtérésnek kegyelmét.

Ujpestről testvéreink a főváros Tripoliszvárosrészébe mentek át és az ugynevezett Babértelepen zendítettek rá az énekekre. Ezen a telepen még az ujpesti állapotoknál is siralmasabb viszonyokra találtunk. Ennek dacára testvéreink ujjongó lélekkel fogtak hozzá az énekléshez és iratok terjesztéséhez. Énekeseinket nem sokára egész sokadalom fogta körül és egy egész gyermekhadssereg. Különösen ez az ének hatott rájuk:

„Jézus akarja, hogy fényes,
Szép napsugár legyek;
Érte világítsak s édes
Örömet terjesszek.“

Szinte mindenki érezte, hogy szerencsétlen... Most Csopják testvér szólott a megindult hallgatóságához és tette fel nekik a következő kérdéseket:

Ha egy ember az alkoholtól dülöngve hazakerkezik, — ez napsugár?

Nem, nem, ez nem napsugár — feleli egyszerre száz torok.

Ha az emberek gyűlöletből egymásra törnek, egymást bántalmazzák, eszik-marják, — hát ez napsugár?

„Nem, nem, ez nem napsugár — kiáltják minden oldalról!“

Nos, akkor mondok mást — szólott Csopják testvér — ha van itt a telepen egy szegény beteg és annak valaki meleg levest visz, elmegy meglátogatni és ablaka alatt énekel — ez napsugár?

„Igen, igen, ez napsugár!“ — felelték most örömmel mindannyian.

Istentől gazdagon megáldott pillanatok voltak ezek, amelyek, hisszük, nem maradnak gyümölcs nélkül és amelyeket mások, máshol is megpróbálnak megismételni kedves, énekes testvéreink közül.

Levél testvéreimhez és barátaimhoz.

Indittatva érzem magam arra, hogy néktek is írjak egy pár sort az évad megnyitó ünnepélyünkről.

Mint már talán mindnyájan tudjátok kedves testvéreim az Urnak kegyelméből tanulmányaim kiegészítése céljából Németországban kerültem az itteni iskolánkba.

Hogy mily nehezemre esett töletek elválni azt talán bucsuzásunknál láttátok, de az Ur azt így kívánta, így mégis örömmel mentem.

Most itt vagyok már Németországban, távol töletek, és szívem mégis értetek dobog, imádságaimban szüntelenül reátok gondolok.

Utazásunk Viktor és még más testvérek kíséretében elég kellemes volt és három napi utazás után megérkeztünk Frankfurtba. Egész sereg fiatal ember várt mireánk akik még nem régen érkeztek Németországba az irányból és országból, az azonban érdekes mikor megtudták, hogy magyarok vagyunk nagyon megörültek.

Másnap megnéztük a várost és vasárnap azaz augusztus 14-én délután volt a megnyitó ünnepélyünk a nagy Zion-templomban, a mely ez alkalommal egészen megtelt. Közös énekkel kezdődött isteni tiszteletünk, azután ima, ima után Dr. Melle igazgató ur nyitotta meg az ünnepélyt és meleg szavakban köszöntötte a jelenlévőket, azután az I. kerületbeli gyülekezetnek énekkara (kb. 36—40-en) énekeltek egy szép éneket. Ezt Dr. Müller ur amerikai testvér előadása követte. Megkapó beszéd volt ez, mely nagyon lekötötte a halgatóság figyelmét. Különösen kifejtette, hogy nekünk oly emberekre van szükségünk, akik evangelisták, akiket Istennek a szerete te indít munkára, nem a díj, kényelem vagy a pénz. Ezután 5 missiói növendék tett a nagy közönség előtt bizonyosságot életükről és megváltójukról, egy az észak-német és egy kelet-német, egy a svájci, egy osztrák és egy magyar. Azután még egy pár vendég szólalt meg közöttük, kedves volt Dr. J. Nülsen püspök ur meleg és joleső szavai. Azután még egy karének következett és egy testvér imádkozott, ezzel a délutáni ünnepélynek vége volt. Este a missiói épületünkben volt a folytatása, mely talán még szebb volt mint a délutáni, itt most már szűkebb körben beszéltek többen hozzánk, különösen kedves volt ismét Dr. Müller Broklyni (Amerika) lelkész úrnak a szavai, aki rámutatott annak fontosságára, hogy fel ne vegyünk oly egyéneket, akik nem élték át egy megtérést, mert az fontos a methodizmusnak fejlődésében. Ezekután még felszólt Henrikson

lelkész Svédországból, tanár az upsalai semináriumban, továbbá Dr. Howard a Meth egyetemnek tanára Angliából. Nagyon szép estélyünk volt, de különösen örültem annak, hogy itten is Jezus Krisztus volt a középpontja egész beszélgetésünknek.

Sokat gondoltam azonban titeket, mert szerettem volna örömemet veletek megosztani. De másnap azért nálatok voltam Budakeszin, lélekben a konferencián.

Iskolánkról és annak berendezéseiről, viszonyairól majd egy más alkalommal írok, most még csak annyit kérek töletek segitsetek minket a ti imádságaitokban, hogy az Ur alkalmassá tegyen menél előbb arra, hogy felfegyverkezve új erővel visszatérhessek hozzátok és az Ő nagy nevét hirdetve sokaknak áldásául szolgálhassak.

Sch. dt. J.

Isteni tiszteleteink rendje:

Budapest, VI., Felsőerdősor 5. sz. földszinten

kedden d. u. 6 $\frac{1}{2}$ óraker bibliaóra } német
vasárnap d. e. 10 óraker és délután 5 } nyelven
óraker isten tisztelet

Ugyanott az első emeleten

csütörtökön d. u. 7 óraker bibliaóra } magyar
vasárnap d. e. 10 óraker istentisztelet } nyelven

Budapest, VI., Petneházy-utca 25. sz. alatt

szerdán este 6 $\frac{1}{2}$ óraker } magyar
vasárnap d. u. 3 óraker } nyelvű

**Kispesten Nagy Sándor-u. 5. szám alatt minden
pénteken este 7 óraker és vasárnap délután
 $\frac{1}{2}$ óraker**

**Cinkota-Ehmann-telep 3. barakk 2. ajtó alatt
szerdán este 7 óraker, vasárnap d. e. 10 és
délután 5 óraker magyar nyelvű összejövetel.**

**Nyiregyházán Szarvas-utca 43. Vasárnap d. e.
11 és este 8 óraker, szerdán este 8 óraker
magyar nyelven.**

**Sásdon vasárnap délután 3 és este 7 óraker
magyar nyelven isteni tiszteleteket tartunk.
Mindenkit szívesen látunk.**

A szerkesztésért felelős:

Dr. Szalós Artur Budapest, VI., Felsőerdősor-u. 5. l.
Kiadó: „Keresztyén Könyvesház” k. f. Szövetkezet.

„BOCSKAY”-NYOMDA. Budapest, VI., Jósika-utca 7.
Telefon: József 81—10.

BÉKEHARANG

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN, 15-ÉN
AMERIKÁBA ÉVI ELŐFIZETÉSI-DIJ PORTÓVAL
2 DOLLAR
TIZ PÉLDÁNYT PORTÓMENTESEN KÜLDÜNK

A PÜSPÖKI METHODISTA
EGYHÁZ KÖZLÖNYE

ELŐFIZETÉSI DIJ:
EGÉSZ ÉVRE 55.- K
FÉLÉVRE 30.- K
EGYES SZÁM ÁRA 2 KORONA

Feltámadunk.

Eljő az óra, melyben mind-
azok a kik a koporsóban van-
nak meghallják az ő szavát.
Ján. 5. 28.

A halál a testi életnek megrontója, az a je-
lenség, amely bizonytalanná teszi földi életünk
tartamát, amit mindég tovább és tovább akarnánk
kítolni életünkben, de amely a kítüzött időben pon-
tosan megjelenik, hogy testünket porba döntse.

Ez ellen a legnagyobb ellenség ellen küzd az
emberiség az első bukás óta, de legyőzni nem
tudja, mert a bűn zsoldjával szegődött, így követi
azt. Meg kellett tehát elégedni az isteni ígérettel,
hogy el fog jönni a feltámadás ideje, mikor az
utolsó ellenség a halál is eltöröltek. Ez a remény
teszi elviselhetőbbé a halál gondolatát, ezt szeretné
az emberiség mindenre reá írni, ami őt a halálra
emlékezteti. Majd minden nagyobb temető bejárá-
tánál ott van e szó „Feltámadunk.“ Pedig az em-
berek nem gondolják meg, hogy az éremnek két
oldala van. A feltámadást a legtöbb ember úgy
képzeli, hogy az egy nagy örömnapp amikor min-
denki meglátja hozzátartozóját, mindenkit, aki neki
kedves volt és földi életében elveszített és utána
egy örökké tartó boldog élet következik. Arra nem
is akar gondolni, hogy a boldogtalanok között
lehet, hogy talán a várt boldogság helyett, kárho-
zatban lesz osztályrésze. Ha egy temető halottait
megkérdeznők, azt hiszem nagyon kevés volna
azoknak száma, akik kívánnák a feltámadást illetve
akiknek kecssegtető és megnyugtató volna e szó,
„feltámadunk.“ A legtöbb remegve mondaná:
„Nem akarok feltámadni, mert követnek földi
cselekedeteim és hogyan álljak meg velök a ha-
talmas bíró trónusa előtt.“ Talán azt hihetnéd
kedves olvasóm, hogy ezt csak a gyilkosok, rablók,
tolvajok mondják, de te aki vallásos életet éltél
nyugodtan vársz majd reá, hiszen dicséretet fogsz
kapni, hogy milyen jó katolikus, evangélikus, re-
formátus, vagy valami más felekezetnek tagja
voltál. Pedig ha valaki megtérésről beszél neked,
hogy szakítanod kell a világgal, hinned Krisztus-
ban és követned őt, akkor úgy gondolkozol, hogy

a dolog nem is annyira komoly, nem tettél sem
szerzetesi sem apácai fogadalmat. Nem hallgatsz
az Ur küldöttjének szavára, pedig már ez elég vád
tesz ellened, hogy rosszabbul menjen dolgod,
mint Sodoma és Gomora lakóinak. Nem a feleke-
zet, hanem hit által üdvözölsz. Félned kell nem-
csak a haláltól, hanem a feltámadástól is, hiszen
még a próféták és ördögüzők közül is sokan
hallani fogják a lesújtó ítéletet. „Sohasem ismer-
telek titeket, távozzatok tőlem ti gonosztevők.“ És
vajjon miért? Mert nem hisznek! A széles uton jár-
nak és a tágas kapun mennek be, ahol sokan jár-
nak. Megtartják a világot és csak fél szívüket
akarták az Urnak adni, aki magát egészen ne-
künk adta.

Nem azt kívánja tőled az Ur, hogy szerzetes
vagy apáca légy, hanem annál sokkal többet. Élj
a világban és halj meg a világ számára. Élj a
bűn közepette és légy büntelen. Járj a sötétben, de
a te világosságod győzze le a sötétséget és mu-
tass utat a sötétben tapogatódzónak. Ne vonulj
vissza az isteni adománnyal, hanem állj ki a küz-
delemre, de az Ur ereje legyen a te erőd.

Ha így a nemes harcot híven megharcoltad,
örömmel várhatod Megváltód hangját, mert követ-
nek téged a te jó cselekedeteid és ki fogsz jönni
az élet feltámadására. **A.**

A methodizmus története.

Irta: Dr. Kriege Ottó.

Első rész:

A methodizmus Angliában.

Első fejezet.

1. Történelmi és személyes háttér.

A methodizmus ma, hatalmas fához hasonlít,
melynek minden irányba messze kiterjedő ágai
vannak s melynek erősen egymásba fonódott gyö-
kerei, mélyen lenyulnak a talajba. Midőn az egyház
Ura, a methodizmus fiatal csemetéjét mintegy két-
száz évvel ezelőtt kiültette, az időt és helyet jól
megválasztotta számára. Anglia talaja, a politikai
és egyházi intézményei által jól előkészített arra,
hogy a 18. század elején befogadja a methodizmust.
Alig volt más nép, mely az uralkodóháztól

annyira független volna, mint az angol nép; alig-más ország, melyben a személyes jogok, különösen a szólásszabadság, annyi törvényes védelemben részesült volna, mint Angliában. Bár az angol trónon is ültek deszpota uralkodók, kik a saját akaratukat tekintették államtörvénynek; de, ha fellépett ellenük a nép, nekik kellett megalázkodniok és nem a népnek. Csak Angliában járhatta be akkortájt Wesley az országot, egyik végétől a másikig, mint igehirdető, anélkül, hogy a kormány részéről akadályokat gördítettek volna az útjába.

Egyházi tekintetben is szabad, friss felfogás szellője lengedezett akkor az angol tartományokban. Majd kétszáz évvel Luther előtt, Wyclif János, a reformáció hajnalcsillaga munkálkodott ott igazi evangéliumi szellemben és az angol Bibliával ajándékozta meg a népet. De az angol reformáció nem ezen evangéliumi körökből indult, hanem V. II. Henrik, ama érzékies zsarnok tettéből, ki a pápa megrendszabályozása céljából az angol egyházat 1534-ben elszakította a rómaiától. A reformáció szellemétől áthatott theologusoknak mégis csak VI. Eduard és Erzsébet alatt sikerült az anglikán egyházat püspöki alkotmánnyal jogerősen megalapozni. De a reformáció szelleme legvilágosabban az u. n. nonkonformistákban mutatkozott, kik előtt az államegyház püspöki formája gyűlöletet váltott. Ma ezek Anglia lakosságának egy ötödét teszik ki, és üdvös oppozíciójukkal az államegyháztól elhódították, ennek majnem kizárólagos jogait az egyház és iskolaügyre vonatkozólag. Midőn a tizenharmadik század elején fellépett a methodizmus, a népet vallási és erkölcsi tekintetben nagyon is alacsony fokon találta. Mert a római babona kovásza nem söpörtetett ki tisztán. Az egyházi pártok viszálya, szenvedélyes szűkkeblűsége, vagy feületessége és képmutatásra vezetett. Folytonos háborus nyersséget és erkölcstelenséget eredményeztek. Az udvarnál erkölcstelenség; a műveltek körében a deistikus filozófia; az egyszerű nép közt pedig durva tudatosság uralkodott. Nem az illetudást, hanem a szemérmelenséget tartották jó modornak. És, ha voltak is a tizenhetedik században mélységesen komoly tanítók, mint Taylor Jeremiás, Bacter Richárd, Bunyan János – s ha Wesley korában Butler püspök és Law Sámuel, meg a quakerék és a morva testvérek a korszellem ellen működtek is, úgy a növekvő hitetlenséget is erkölcstelenséget mégsem tudták föltartóztatni. Angliának igehirdetőkre volt szüksége, kik theológiai vitatkozásoktól menten, képesek voltak, mint egykor az apostolok, a nagy üdvényeket, mint olyanokat hirdetni, melyeket magok is átéltek; oly férfiakra, kik értettek ahhoz, hogy miként kell a szent élet kovászatát a nép minden rétegébe belevinni, meg nem az egész tömeg szinte megposhadni. És az Ur gondviselésében, ezeket a már régen előkészített, apostoli buzgóságú igehirdetőket, a maga idejében előszóllította.

A methodizmus alapítói ősnemes családból, Anglia déli vidékéről származtak. Egyes családtagjaikra vonatkozó adataink. Nagy Alfréd korában nyulnak vissza. Wesley János dédapja: Wesley Bertalan, és nagyapja: Wesley János az oxfordi

egyetem tudorai és nonkonformista lelkészek voltak. Wesley Sámuel (a methodizmus egyik alapítójának atyja). 1662-ben született, bizonyos tanulmányai által, 20. életévében arra indított, hogy elszakadjon a disszenterék vagy nonkonformisták-nak nevezett szabad egyházak csoportjától és csatlakozzék az államegyházhoz. 1689-ben lelkésszé szentelték, ugyanazon évben nőül vette Annesley Zsuzsannát s aztán hamarosan elnyerte az epwothy paróchiát Lincolnshire tartományban, mintegy 50 mértföldnyi távolságban Londontól északra. Itt munkálkodott, mint kegyes és irodalmilag is termékeny lelkész, egészen 1735-ben bekövetkezett haláláig. Felesége, Wesley Zsuzsanna: „a methodizmus anyja,“ rendkívül gazdag tehetségű egyén volt. Leánya volt Dr. Annesly Sámuelnek egy kiváló nonkonfirmista prédikátornak és már gyermekkorában érdeklődött theológiai kérdések iránt. Mint későbbi férje, úgy ő is meggyőződött az államegyház előnyeiről és atyjának engedélyével csatlakozott ahhoz. Gondosan nevelték és széleskörű ismeretek felett rendelkezelt amellet, hogy jól fegyelmezett szelleme is volt. Gyermeknei nevelése, majdnem kizárólag az ő feladata volt. Ötödik életévükben kezdte őket tanítani s az első napon már az „á-b-c“-t kellett kívülről megtanulniok. Nemcsak a közönséges tárgyakat tanulták, hanem a felsőbb matematikát és a régi nyelveket is. Minden héten, minden gyermekének szentelt pár órát arra is, hogy beszélgessen velük vallásos dolgokról és, hogy együtt imádkozzék velök. Gyengédséget szigorral párosított és olyan mértékben nyerte meg gyermekei bizalmát, hogy azok még, mint önálló férfiak és asszonyok is tanácsért szívesen fordultak hozzá fontos kérdésekben.

Ezen istenfelő szülőknél 19 gyermeke született, kik közül azonban 9 már kora gyermekiségében halt meg. Sámuel, a legidősebb fiú 1692-ben született. Eredménnyel szentelte oda magát a közoktatás ügyének s 1739-ben halt meg. János, a 15 gyermek, 1703. jun 17-én született s a keresztségben két, a már előbb meghalt testvére után kapta a János, Benjamin nevet. Károly a methodizmus költője, mint a tizenharmadik gyermek, 1707. dec. 18-án született. Az epworthi parókián sokszor a legsanyarubb inség honolt és egyszer, midőn János 2 éves volt, a lelkész adósságai miatt kénytelen volt magát börtönbe záratni, ahonnan csak egy barátja kegye mentette ki. 1709-ben kigyulladt a paplak és a kis 6 éves Jánost csodálatos módon mentették ki az égő házból, ami úgy reá, mint szüleire eltörölhetetlen hatást gyakorolt. Ekkor édesanyja elhatározta, hogy a gyermek lelkére különös gondot fog vigyázni. Szellemi és lelki élete is már korán indult fejlődésnek. Ha azt kérdezték tőle, hogy kíván-e vajas kenyeret, platonikus megfontolással felelte: „Majd még meg-gondolom.“ Kegyessége oly mély és értelmes volt, hogy édesatyja már nyolc éves korában urvacsorához bocsátotta. Tizenegy éves korában Wesley János a „Charterhouse“ alapítványi iskolába került Londonba. A Wesley család ezt egyik barátjának, Buckingham lord közbenjárásának köszönhetette. Az iskolát Sutton Tamás gazdag kereskedő alapí-

totta 1611-ben s még ma is ez egyike Anglia legjelentékenyebb főiskoláinak. Blackstone, Addison, Grotte, Thackeray és más kiváló egyének szintén ezen iskolának voltak a növendékei. Idősebb benlakók, fiatalabb növendékeket akkor is ép úgy ingerelték, mint ma és Wesley Jánosnak el kellett tűrnie, hogy mások elvették tőle a husételeket és csemegeféléket. De sovány koszt mellett is egészséges maradt, mert sokat tartózkodott a szabadban. Vallási tekintetben — sajnos — keveset fejlődött, sőt gyermekkori örvendező hitét is elvesztette. A szokásos klasszikus nyelvek és a héber nyelv tanulmányozásának szorgalommal feküdt neki. Aztán, midőn hat év elteltével eltávozott az iskolából magával vitte, ugy a tanítók, mint a tanulóársai becsülését és ő maga is állandóan jó emlékei közé sorozta az iskolai idejét. Azáltal, hogy a Charterhouse iskolától egy 200 Dolláros évi ösztöndíjat nyert, lehetséges volt számára az oxfordi egyetem látogatása; azon egyetemén, melyen majdnem az összes Wesley-ek tanultak. Az oxfordi egyetem Anglia legidősebb főiskolája, mintegy husz főiskolai testületből áll, melyek mindegyikét tanárok és hallgatók egy külön csoportja alkotja Wesley 1720. jun. 24-én az u. n. keresztyén egyházi kollegiumba iratkozott, melyet Wolsey alapított a XVI. században. Ha nem is kerülte Wesley kezdetben a diákvélet örömeit, annak erkölcsstelen szórakozásaiban sohasem vett részt és világias gyönyöröket hajszoló társaitól távoltartotta magát. Buzgó igyekezettel dönt a tanulásnak és így csakhamar kitűnt, klasszikus műveltségével és szónoki tehetségével. Hogy Wesley jól kihasználta idejét, azt mutatja azon körülmény is, hogy heves küzdelem után, 1726. márc. 17-én az oxfordi Lincolu kollegium tanestüjébe egyhangulag beválasztották. Ez a kitűnt és feljogosította arra, hogy bizonyos tanítási ellenszolgáltatások fejében további tanulmányait a kollegium költségén folytathassa. Főként a görög nyelvben tartott előadásokat, theológiát is tanított és az egyetemi diákok naponkénti vitaközöszeit vezette. Tanulási idejét rendszeresen osztotta be úgy, hogy hétfőn, kedden latin és görög-nyelvi tanulmányokkal foglalkozott, szerdán logikával és etikával; csütörtökön héber és arab nyelvészettel, pénteken metaphysikával és természetudománnyal, szombaton szónoklattal, vasárnap theológiával. 1727. febr. 4-én magisteri tisztségre emelték. A Lincolu kollegiummal való összeköttetése, csak 1751. évben történt házassága által szakadt meg, bár Wesley már az 1739-ben bekövetkezett megtérése után sem vett tevékeny részt a kollegium ügyvitelében.

Wesley Károly akadémiai életpályája nagyon hasonlított bátyjához. Ő már 9 éves korában került a „westminster iskolá“-ba, Londonba, ahol legidősebb bátyja, Sámuel, mint tanár működött, 1726-tól kezdve aztán ő is az oxfordi egyetemhez tartozó keresztyén egyházi kollegiumban folytatta tanulmányait. Wesley Károly természete, költői tehetséggel gazdagon volt megáldva. Bátyjánál mindenben sokkal konzervatívabb volt és soha sem lett volna alkalmas, hogy uttörője legyen egy új vallási mozgalomnak.

Folyt. köv.

Ford. R.

Krisztus közelsége.

Nemrég egyik kedves leányismerősöm jegyzék-könyve került kezembe. A lapokat forgatva egy szokatlan oldalon akad meg tekintetem. Az egész oldal végig csupa dátum volt egy-egy megjegyzés kíséretében. Cimül e néhány szó szolgált: „Éltem legboldogabb napjai.“

Éreztem, hogy e lap átolvasása a legrútább meglópása volna egy érzékeny leányléleknek. Tehát behajtottam a könyvet. Pedig mennyire szerettem volna boldog napjainak okát ismerni! E dátumok nyújtották volna a legbiztosabb kulcsot a leány lelkületének megismeréséhez.

A leány megértette esdő tekintetemet s megengedte, hogy a kérdéses oldalt elolvassam.

Mintha szentélybe léptem volna. Minden dátum a leány tuifinomult, emelkedett lényének bizonyítéka volt. A legtisztább s legnemesebb érzések tükrei voltak a feljegyzések. Napnyugta, magános séta, kankalinszedés, megbocsátás, munka után beteglátogatás, hangverseny, esti ima, megalázkodás, templomi csend, Isten különös segítsége, titkos alamizsna stb. hasonló megjegyzések váltakoztak a dátumok után. A sűrű sorok között néhány vastagabb betűvel írott dátum vonta magára figyelmemet. Mindegyike mellett ez állott: Krisztus közelsége.

Csodálkozással vegyes meghatottsággal néztem a leányra. E néhány feljegyzés felölelt mindent, ami egy emberi lélekben értékes lehet: Isten-szeretetet, emberekhez való jóságot, magabizsálást, kötelességtudást, munkásságot. Boldogságának többi stációja természet iránti rajongásáról, művészet iránti érzékéről és romlatlan egyszerűségéről tanuskodott.

Ámulatomban alig jött szó ajkamra. Néhány pillanatnyi csend után neki bátorodtam s megkérdeztem a leányt, miért írta egyes dátumokat feltűnőbb betűkkel?

Egy darabig kételkedve szegezte reám tekintetét; habozni látszott, hogy kitarja-e előttem szívet s bevezessen-e lelke legbelsőbb rejtekébe, avagy ne. Végre ihletett hangon megszólalt s így kezdte elbeszélését:

E napok éltem boldog napjai közt a legboldogabbak. Ha ragyogó lángbetűkkel jegyezném őket fel, akkor sem fejeznék ki kellőképen azt a boldogságot, melynek e napokon részesévé lettem. Ha megengedi, elmondom egy ily napnak lefolyását, így talán meg fogja érteni nagy boldogságomat.

Szívem már attól az előérzettől is ujjongva dobog, hogy a legmagasabb s legszeretőbb vendég: az ég és föld ura tér lelkem hajlékába. Nincs az az anya, aki nagyobb örömmel várná rég nem látott gyermekét, sem oly menyasszony, kinek vágya és szeretete felülmúlna ilyenkor az enyémet.

S midőn eljő a boldog óra s képzeletben átlépek az utolsó vacsora termének külsőbét s látom az Ur Jézust fehér köntösében tárt karokkal felém közeledni, hogy engem tökéletlen, gyenge, beteg szolgálóját keblére öleljen, — megszűnik minden földi érzés és gondolat bennem. Átszellemülve sietek elébe s áfnuyjtom neki egyetlen ajándékomat: szeretetemet. Azután bevezetem lelkem virágos kertjébe, miként Mária vezette az Ur Jézust bethániai otthonába. Mária szőnyeget terített elébe s lábaihoz ülve áhitattal leste szavait. Én is leborulva hallgatom Őt... Szava oly édes, oly biztató! Megérti küzdelmeimet s minden aggodalmamra, minden nyugtalanságomra van csillapító, gyógyító szava. Megkérdezi, nincs-e valami kéresem magam vagy szeretteim számára? Felsorolom előtte kéréseimet, kiöntöm szívem örömét, bánatát. Mily édes gyönyörűség ily hű barát társaságában lenni! E mellett a világ örömei mind eltörpülnek... Szívem ujjong, lelkem emelkedik... Krisztus kegyelme és békéje honol bennem.

De boldog elmélyedésemből elszólít a kötelesség szava; hív a köznapi élet küzdelme. Itt sem hagy az én jószágos Jézusom magamra; hűséges társam a munkában is. Fáradalmaim közepette szemének biztató sugara serkent, buzdít kitartásra. Vele dolgozom, neki dolgozom. Ő az én igazi uram, birám, jutalmazóm. Az Ő szerető szeme meglátja verejtékcseppjeimet, fáradtságomat, gyengeségemet s gazdag jutalmat ígér érte országában. Jelenlétében elnémulnak lelkem minden szenvedélyei; türelmetlenség nem hátráltat, irigység nem gyötör, lenézés nem okoz fájdalmat. Élvezet a munka az Ő áldott közelségében! Ilyenkor azt képzelem, hogy az Ő szolgálója vagyok. Közvetve valóban az is vagyok, mert az Ő jósága állított azok szolgálatára, akiket reám bizott, akiknek lép-teit milliók közül felém irányította. De csak Jézusom segítségével tudom őket szeretettel s teljes odaadással szolgálni. Oh, ha az emberek tudnák, mily könnyű és élvezetes a legnehezebb munka is az Ő segítségével, gyakrabban felszakadna a küzködők szívének mélyéből a munka kezdetén a csodás-erejű szólam: Jézus segíts!

S ha a munkától kimerülten asztalomhoz ülök, oda is velem jó. Hálával telten függesztem reá szememet s önként eszembe jut a zoltáros fohásza: „Mindeneknek szemei Te benned biznak Uram, Te adsz nekünk eledelt minden“ időben. Feleletét is hallom: a terített asztal legékesebb bizonyosága bőkezűségének. Valóban az egyszerű mindennapi kenyértől a gyümölcsök százféle zamatáig minden az Ő ajándéka. Ő küldi a langyos, üdítő esőt s a kalász meghozza kenyérét az éhezőknek; Ő bocsátja a földre a jótékony napsugarat, melynek melege édes, üdítő gyümölcsöt érlel a munkában elcsigázott ember számára. Az Ő áldása kíséri a földműves, a kertész munkáját egyaránt s így nem hagyja asztalunkat üresen. Mily kimondhatatlan nagy az Ő jósága! Mi volna az emberi test az Ő jósága nélkül? A szervezet minden sejtje az Ő gazdag tárházából meríti erejét. Ővé a test izomzatának minden atomja, a szív utolsó vércseppje. Viszont legyen Ővé minden ténykedésünk. Nyel-

vünk az Ő nagy dicsőségét hirdesse, erős karunk a gyengéket védje, puha kezünk a szenvedők könnyét törölje.

A munka után velem tart szórakozásaimban is. Elvezetem az erdőbe, mezőre, a virágos rétre. S midőn a selymes fűvön lépdelve élvezem az áldott napsugarat, szívom az üdítő levegőt, úgy képzelem, mintha az Ő pompás nagy kertjében sétálnék. Dalos madarak, himes pillangók, suttagó szellő kísérek bennünket utunkon. Minden teremtmény mosolyog reánk, bókol felénk, amerre Vele járok. S amint örömtől és hálától repes szívem, a sok nevető virág, hajladozó fa, ringó vetés, csapongó pillangó, zümmögő bogárka mind hozzám csatlakozik s együtt suttagjuk boldogan: „Tieid vagyunk Uram, a Tied.

Hű kísérem az esthomályban is. Örökös szemét rajtam érzem pihenni szüntelen. Jelenlétében nem lopózik félelem szívembe, nem emésztenek földi hiábavalóságok, nem gyötör a holnap gondja. Az Ő szelid keze letörli homlokomról a gondokat s nyugodt álmat küld fáradt testemre. Öntudatom ezzel az utolsó sóhajjal tér Hozzá bucsuzóra: Uram, milyen lehet a Te országod, ha áldott közelséged már e földön ily kimondhatatlan boldoggá tesz?

Meghatottan hallgattam a leány egyszerű, szivhez szóló szavait s az a vágy ébredt fel lelkemben, vajha én is ily lelki békét élvezhetnék s hasonló méltó hajlékot készíthetnék az Ur Jézus számára valaha.

Isten kegyelme felkeresett a leány apostoli szavai által. Áldott legyen érte az Ő szent neve!

M.

Izrael — barát.

A feltámadt szynedrium.

Ez év február 26-án, mintegy 1900 év lefolyása után ismét alakult Jeruzsálemben egy szynedrium (fő-tanács), hogy hasonló tevékenységet fejtsen ki a mai zsidóság körében, mint a minőt kifejtett a Krisztus idejében élt zsidóság közt. Az újra létesített főtanács 71 tagból áll, ugymint Jézus idejében Palesztina legtekintélyesebb rabbijai sorából kerültek ki, ehhez a számhoz járul 35 laikus, mint a városok és telepítvények képviselői. A tanács megnyitó ünnepélyén Herbert Samuel Palesztina angol kormányzója beszédet tartott, mely az egész zsidóságban örvendetes viszhangra talált s melyet összehasonlítottak azzal a biztatással, melyet egykor Nekemiás nyújtott a népnek. A szynedrium újra való felállítása nagy jelentőségű dolog, amennyiben ezáltal a világ zsidóságának vezetése ismét Jeruzsálemben központosított.

Egy igazán Izraelita.

Egy zsidómisszionáriushoz egy alkalommal egy szegény zsidó a kijelentéssel fordult, hogy szeretne keresztény lenni. „De mi bírja Önt arra, hogy keresztény legyen? — kérdezte a misszionárius. „Hiszen ez azt jelenti, hogy elszakad hitsorsaitól és magára veszi ezek gyalázkodásait. Tán azt hiszi, hogy földi előnyökben részesül az által, hogy keresztény lesz, esetleg hogy jobb ál-

lásba jut?" „Uram — mondta amaz — keresztyén szeretnék lenni, mert bűnös vagyok. Tudom, hogy Isten előtt meg kell jelennem és akkor számot is kell adnom életemről. Azt is tudom, hogy saját igazságomban nem állhatok meg előtte. A rabbinisztikus zsidóság nem elégít ki engem. Rövid idővel ez előtt hallottam misszionáriusokat prédikálni, olvastam is az Újtestamentomban és most szeretnék még többet megtanulni, hogy Jézust elfogadhassam az én Üdvözlőm és Messiásom gyanánt.“

Mit vár a mai zsidóság?

Várja az igazi keresztyénység kibontakozását. A hangzatos-, névleges-, kurzusbeli keresztyénység nem imponál neki. Azt a keresztyéniséget, mely még az ellenségét is szereti, nem ismeri tapasztalatból, azt azonban nagyon is jól, mely abban látja egyik főfeladatát, hogy a zsidót üldözi, durva és finom módon egyaránt. De ez a keresztyénység nem képes eleven szentet gyűjteni a fejére. Mutassuk meg nekik az igazi keresztyéniséget és azt, hogy ez magasabb erkölcsi fokon áll, mint a zsidóság!

R.

A gyermekakcióról.

F. hó 8-án tartotta bucsünnepélyét missziókn Budakeszin a gyermek üdülő telepen. Junius 25-től szeptember 8-ig 149 gyermeknek nyújthattunk szálalást és erősítő testi és lelki táplálékot. Hálásak vagyunk az Urnak, hogy erre alkalmat és eszközöket adott.

Délután 3 óra után kezdődött meg az ünnepség, melyre megjelentek Budakeszi község előjárósága, a község főjegyzője, bírása és főorvosa, gyülekezeti tagjaink, barátaink és idegenek szép számmal. Közös ének és ima után Funk testvérünk szólott az egybegyűltekhez Luk. 10, 25—37. alapján. Hálával adozott Istennek, hogy módot adott a szamaritanusi példa követésére. Rámutatott, hogy a gyermekek a 4 heti üdülési idő alatt 1—4 kilót gyarapodtak súlyban és reményét fejezte ki, hogy az így megerősödött gyermekek az esetleg fellépő járványokban is ellenállóbbak lesznek. Köszönetet mondott a község előjáróságnak, hogy a helyiség megszerzésében segédkezett nyújtott, köszönetet a község főorvosának, hogy nyaraló gyermekeink egészsége felett oly lelkiismeretesen őrködött.

Köszönetet mondott dr. Weiss és dr. Schimert orvosoknak, akik a gyermekek egészségi állapotát vizsgálták meg a nyaralás megkezdése előtt. Köszönetet dr. Posevitzné, aki az akció vezetésében, Lindtnerné, Szöllősiné és a többi testvérnőknek, akik a gyermekek gondozása, testi és lelki táplálása körül fejtettek ki odaadó munkásságot. Az ünnepség után közös uzsonnára jöttek össze a jelenvoltak. Uzsona alatt dr. Schimmert testvérünk szólott buzdító szavakban a jelenvoltakhoz és hívta fel őket az Ur Jézus követésére. Öt óra után a társaság szétoszlott.

Halálozás. Tetszett az Urnak egy virágszálat kertjébe átültetni. Reichert Gyula testvérünk Tibor nevű fia, Dombóváron 8 hónapos korában f. hó

8-án átköltözött Megváltójához. Temetése folyó hó 9-én d. u. 4 órakor lett megtartva. A temetésen testvérek és barátok résztvevő szívvel jelentek meg és kísérték a kisdedit utolsó földi útjára. A gyászbeszédet Szalós és Reichert testvérek tartották. A szülők bánatos arcán átsugárzott az öröm sugára abban a biztos tudatban, hogy a válás csak rövid és ideiglenes. Az Ur ha sebet ejt, tudja is enyhíteni és gyógyítani. A szülők bánatában őszintén résztveszünk.

A kispesti imaház megnyitási ünnepélye.

A kispesti magyar gyülekezet végre egy szép és kellemes hajlékhoz jutott. Az Ur csodálatos kegyelme folytán a Nagy Sándor-utca 5. szám alatt egy diófáktól árnyas villaszerű épülethez. De már ideje is volt, mert a szépen fejlődő gyülekezet magánlakásban tovább nem maradhatott.

A megnyitási ünnepély szeptember 9-ére tűzött ki, de már napokkal előbb nagy sürgésforgás volt észlelhető a testvéri berkekben. Szinte mindegyiknek volt egy édes titkolnivalója mit az ünnepélyre tartogatott.

Az ünnepély este 7 órára volt hirdelve, de már a kora délutáni órákban a kedves testvérek nagy számban sereglettek össze és különösen nőtestvéreink fogtak hozzá serényen a munkához. Rövid idő után a terem, a feljáró és a kapu virágerdőbe borult. Rég nem láttunk ennyi szép virágot egy halomban!

Már 6 órára felvonult a kispesti vasárnapi iskolások hada, kezükben szintén virágot tartva. A leányokat Fejszés testvérnő, a fiukat Anka testvér tartotta féken, katonás rendben. Fél hétre a felnőttek is megérkeztek, majd Angyalföldről, Cinkotáról érkeztek nagyobb tömegekben, ugyanarra, hogy ekkorra már nem csak a terem, de a kert is telve volt az ünneplőkkel. Csopják testvér felszólítására most a testvérek összessége énekszóval kivonult az űllői-utca a villamos megállóhoz, Funk Márton szuperintendens testvér ünnepélyes fogadtatására. Felejthetetlen percek voltak ezek! A forgalom szinte megakadt a széles űllői-utcon és az emberek százai csodálkozva kérdezték egymástól: „Kik azok a metódisták és mit akarnak?” Majd szélteben hosszában elterjedt a hír, hogy a metódisták „püspöke” érkezik. Közben a testvérek éneke annál hangosabban zugott.

Már beesteledett és a lámpák fénye mellett mindez misztikus képet nyert. Az egymás után befutó villamosokkal újabb vendégeink érkeztek Budapestről, a magyar és német gyülekezet részéről. Végre pontban hét órakor Funk szuperintendens testvér is megérkezett. Egyszerre száz testvéri kéz nyult feléje szeretettel és köszöntéssel. Most láttuk csak mennyien vagyunk.

Ezután ugyancsak énekléssel az új imahelyiségbe vonultunk. A kapuhoz érve új meglepetés ért bennünket, ahol a vasárnapi iskolások sora fogadta a belépőket virágot szórva az utra és „Gyermekek jöjjetek, Jézus elé fogunk állani” —

éneket énkelték. A gyönyörűen feldiszitett terem ajtajánál Patyi János testvér üdvözölte Funk testvért a kispesti gyülekezet férfi tagjai nevében, Heisler Gyuláné pedig a nőtestvérek üdvözlését tolmácsolta. Egy testvér imájával az ünnepély kezdetét vette. Ekkor már oly sokan voltunk, a terem, a feljáró, a kert teljesen megtelve, hogy egy néhány lelkesítő szó után kénytelenek voltunk a hatalmas gyermekereget távozásra kérni, hogy némi levegőhöz jussunk.

Most feltűnt az ünneplő sokaságban egy magas hófehér szakálás, Simeon kinézésű férfiú és csakhamar szájról-szájra járt a hír: „Itt van a Csopják bácsi!” Csakugyan ő volt, az ismert allianz barát. Ki nem ismerné őt a magyarországi missióból? És neki akarva nem akarva a pódiumon kellett helyett foglalni Funk és Thomaskó testvérek között és senkinek sem jutott eszébe, hogy észrevegye miszerint ő nem tartozik bele a methodista missióba, sőt hittük, hogy beletartozik — mennyországi értelemben véve.

Megható volt most Farkas Pált, Strausz Arankát, Fodor Etelt, Borsó Istvánt szavalni hallani a vasárnapi iskola részéről. Egy ének után, az ünnepély fénypontja következett, a szuperintendens testvér nagyszerű beszéde. Funk testvér rendszeresen jól szokott beszélni, de most a hangulat még erősebben magával ragadta és szavai valósággal gyújtottak. Beszédjének alaptónusa volt: „Keressétek először Istennek országát.” Istennek országa — mondotta — nem a templomok és egyházak országa mindenkor, Isten a maga országát a mi életünkben és életmegnyilvánulásunkban óhajtja elsősorban felépíteni. De ez az ország azután be óhajt furakodni a gyárakba, irodákba, műhelyekbe is Isten országa kiakarja egyenliteni a társadalmi és osztálykülönbségeket és békességet, egyetértést akar tanítani a nagy és égető szociális problémában.

Milyen jól esett ebben a nagy munkás községben az ilyen beszéd. Bár sokan így beszélnének a többi egyházak részéről, akkor hamarosan tenni is lehetne valamit a társadalmi megnyugvás felé.

Most mindenki Csopják bácsit óhajtotta hallani. Elmondotta, hogy mikor néhány esztendeje Hollandiában járt, ott feltűnt neki, hogy a vendéglői asztalkendőben ezek a szavak voltak olvashatók: „Keressétek először Isten országát!” Hol vagyunk mi még ettől és a mi undok, bűnös korcsmaink mikor alakulnak át ilyen Isten akarata szerinti éttermekké?

Mikor? — kérdezte ujjólag remegő fehér szakállal az öreg patriárka és mi szerettük volna megmondani neki, — ha a jó Isten segít bennünket — nem sokára, még ebben az esztendőben meg lesz missiónknak az első alkoholmentes vendéglője és kávéháza, a hol, hisszük, hogy az asztalkendő is hirdetni fogja Isten országának dicsőségét.

Csopják Gáborné szavalata után Seta Ilonka, Buzián Flórentin, Anka György és Miklós Ilonka szavaltak.

Most az öreg Csopják bácsi fia, a kispesti gyülekezet jelenlegi vezetője Csopják Gábor testvér vázolta a kispesti missió fejlődését és mondott nyilvános köszönetet Heisler és Strausz testvér-

nőknek akik hónapokon át lakásaikat rendelkezésre adták a gyülekezetnek.

Csopják Gáborné és Buzián Flórika szóló éneke után még Thomaskó testvér szólott hozzánk a budapesti testvérek nevében és ezzel a felemelő ünnepély énekkel és imával bezárult.

Az örvendező testvériség nehezen akart széjjel oszlani és a kertben még sokáig együtt maradt és örvendezett szent éneklésekben.

Sajnáljuk, hogy az örömben Dr. Szalós prédikátor testvér nem vehetett részt, de neki temetésre kellett hirtelen elutazni Dombóvárra. Erősen akarjuk azonban hinni, hogy nem sok idő után írhatunk az angyalföldi imaház felszenteléséről is. Minden örömeinkre és reményeinkre maga Isten, a mi Atyánk, mondja reá az Ament. Cs.

KÜLÖNFÉLÉK

Dollár-vallás. E csufnévvel illetnek némely helyen minket, a methodismus hiveit, mert egyházunk Amerikából kap segélyt. Pedig nincs okuk csufolódni azoknak, kik egyházi célokra államségélyt vesznek igénybe! Az nem szégyen, ha Amerikában, az európai nyomor hallatára felnyílnak methodista egyháztagjaink erszényei és csak úgy gurulnak elő a dollárok szegény árvák, kiehéztett gyermekek és beteges özvegyek felségélyezésére! De, hogy itt és másutt is gazdag prótestáns egyháztagok, még a saját templomaik felépítésére is jóformán az államtól várják a szükséges összegeket s nyugodtan elviselik, hogy saját lelkészeik, tanítóik megélhetéséhez, a nagyobb részt róm. kath., vagy tán görög keleti polgárokból álló állam, nagyobb összeggel járuljon hozzá, mint ők magok: ez aztán már igazán szegény! Itt aztán igazán nem ártana, ha a csufolódók is minél többet vennének fel a „dollár-vallás” említett, jellegzetes tulajdonságából.

Anyagi érdek. Csodálatos, hogy náunk elég művelt és vezetőállásban levő egyén nem tud nehezebben gondolkodni, mint az a műveletlen pogány kínai, ki egy keresztyén honfitársától ezt kérdezte: „Ugyan, mond csak, mennyit adtak neked a misszionáriusok azért, hogy átpártoltál hozzájuk; adtak-e 20 aranyat?” „Sokkal többet!” — felelte a keresztyén.

— „Hát ötvenet?”

— „Még annál is többet.”

— „De csak nem volt száz.”

— „Még annál is több. Ha ez a velünk szemben levő domb aranyból volna, még az sem volna annyi érték, mint amennyit a misszionáriusoktól kaptam?”

— „Hát mit kaptál?”

— „Ezt a Bibliát” — (s ezzel előhúzta zsebéből a Szentírást) — „melyben megtalálom azt a kincset, mely többet ér az egész világnál.”

„Anyagi érdekből való átpártolást kell gondolnunk” — így fejezte ki magát legutóbb egy levélben egy lelkész s ezzel vádoíjják azokat, kik más felekezetekből jönnek hozzánk. De, kik ilyen dolgokon járatták az eszöket, valószínűleg azért tartanak ilyen aljasságra képeseknek másokat, mert magok képesek volnának reá.

Emberi rágalmak. Erre nézve nagyon időszerűnek és tanulságosnak tartjuk, ideiktatni azt, amit Luther 1518. május 30-iki lelevelében X. Leo pápához intézett levelében mond. „Eretnek, hitelhagyottnak, esküszegőnek és még ezer más néven nevezendőknek bélyegeznek. De az egyedüli vigasz és örvendezésem sziklája rendíthetetlenül áll s ez, a nyugodt lelkiismeretem. Nem is újság nekem már ilyesmi. Mert ilyen diszjelvényekkel ékesítenek fel és tüntetnek ki engem itt, a mi országunkban is, azok a becsületes és igaz emberek, kiknek rossz a lelkiismeretük és elég merészek arra, hogy saját pajkosságukat nekem rójják fel és az én becstelenségemmel a saját becstelenségeket szépsítsék“. Vegyük ehhez még azt is figyelembe, mit az Úr Jézus mond: Máté 5: 11—12!

Bucsuünnepély. Julius 24-én, Káposzsekcsón, Koch Ádámné, született Hecker Erzsébet bucsuzott el, ottani kicsiny gyülekezetünktől, mielőtt elutazott Frankfurtba, diakonissza-képző intézetünkbe. Illetőleg őt bucsuztatták testvérei, kiknek köréből ő az első gyümölcs. Ilyen az Urnak fetsző szolgálatra. A délelőtti istentisztelet után leányszövetségünk tagjai közül többen alkalmi költeményeket szavaltak és egy két szólamu bucsuéneket énekeltek. Majd a lelkész Ján. 2:5 alapján pár bucsusztó intézett a távozóra: az azokhoz, kiket itt hagy. Hangsúlyozta, hogy, ha az Ur tanítványai vagyunk, nekünk is azt kell tennünk, amit Ő mond. És az Ő megbízásait örömmel kell teljesítenünk még akkor is, amidőn ez hozzátartozóinktól ideiglenes és térbeli távollétet követel. Különösen a távozó özvegy édesanyját igyekezett szomorúságában vigasztalni azáltal, hogy utalt Máriára, kinek előbb és még nehezebb tapasztalatok árán kellett megtanulnia, hogy az Ur Jézus mint gyermeke nem lehet csupán csak az ő tulajdona, hanem oda kell őt neki adnia másoknak. A beszéd végén, a gyülekezet tagjai, a távozó testvérral imában egyesültek az Ur színe előtt áldást kérve egymás életére, jövőjére és munkájára.

A nők ereje. Norvégiában alkohellelenség törvényt hoztak. Mikor az erre vonatkozó törvényjavaslat elkészült, szavazás alá bocsátották a dolgot az ország polgárai elé. A lapok majdnem kivétel nélkül az alkoholtilalom ellen foglaltak állást. A polgárok nagyrésze is a borkereskedők és sörgyárosok javára döntötte el a kérdést. Ekkor, midőn már az alkohol győzelmére számított mindenki, a norvég nők hősiesség magatartása diadalra vitte a józanságot. A nők ugyanis, élven a szavazójogukkal, az alkohol ellen szavaztak és legyőzték az alkohol barátait. Így törvénybe iktatták a szesztilalmat. Lám, milyen ereje van a gyenge nőnek! Derék norvég asszonyok, adjon az Ur nekünk magyaroknak is hozzátok méltó hősnőket! S ti magyar nők törekedjétek ilyen feminizmusra és érvényesítsétek befolyástokat ott, ahol számba veszik szavotokat. A férfiak pedig lássák be, a rájuk nézve megalázó igazságot, hogy a nőkkel mennyivel több jót lehet elérni sok tekintetben, mint a férfiakkal s adják meg nekik, éppen a köz érdekében, az őket megillető jogokat.

Főiskolai kurzusok. Az erdélyi szászok ugy

kiváló vezére dr. Csáki Richárd, nagyszebeni tanár egy félhavi folyóiratot ad ki „Ostland“ címen. Ezen lap köré csoportosulnak a szász értelmiség ifjú képviselői, kik a németiség fenntartása érdekében ugynevezett nyári főiskolai kurzusokat rendeznek, most már két év óta. Ezen kurzust nagyjából egyetem hallgatók számára tartják s azokon előadások tartására, a legkiválóbb külföldi professzorok közül is többen meghívják. A kurzusok színvonalára Nagyszeben. Tavaly több, mint 750 látogató vett részt a kurzuson. Az idei augusztus hónapra tervezett kurzusra, 1000 hallgatóra számítanak. Az idei kurzus programjának főbb pontjai a következők: Dr. Medicus zürichi egyetemi tanár: A képzőművészetek esztétikája és Leonardo da Vicióról értekezik; dr. Rein és dr. Weisz Jenai egyetemi tanárok a pädagógiából, dr. Kaindl grazi tanár, az újabb történelemből és a modern népismeretről tart előadást: dr. Phleps danzigi műegyetemi tanár, különböző műipari előadásokat hirdetett. A két czernovitzai egyetemi tanár, dr. Herzog és dr. Lebonton, továbbá dr. Kiss kolozsvári egyetemi tanár, valamint dr. Csáki nagyszebeni és dr. Netoliczka brassói tanárok, több philológiai és irodalomtörténeti kérdést tárgyaltak. A természeti tudományokat a következő tanárok képviselték előadásaikkal: Dr. Penecke és dr. Netolitzki—Czernowitz, dr. Ginsenberger—Wien és dr. Müller—Nagyszeben. Dr. Sieveking zürichi egyetemi tanár, gazdaságról és művelődésről értekezett. A technikai tudományokat Schröder berlini mérnök képviselte, ki a repülőgépekről és gazdasági gépekről tartott előadást. Mikor eszméinek az Isten országa különböző ágaiban tevékeny és oldott kéveként, szétszakad sokszor egymás ellen is konferenciázó munkások arra az igazságra, melynek megvalósításában világi emberektől példát vehetnek, hogy az egy cél felé törekvőknek, az országok és a pártok, megkülönböző munkakörök korlátain túl egyesülniök kell?!

Tagfelvétel. Szép ünnepélyben volt része, július 21-én a tolnamegyei Győrkönyben levő, kicsiny gyülekezetünknek, hol ez alkalommal 11 rendes és 6 próbatagot vettünk fel. Az Ur ismeri az Övét s jó pásztorként vezeti nyáját.

Bizonyságtétel.

Ma, midőn az Ur kegyesen megengedte nekem, hogy a gyermekek lelkével foglalkozzam, indítatást érezek arra, hogy megírjam ezen soraimat. Éiténken tudok visszaemlékezni gyermekéveim boldogságára. Midőn én is azok közé tartoztam, kikről az Ur azt mondja: „Övéké a mennyek országa.“ Oh, csodálatosan boldog idők voltak ezek. Mikor el tudtam hinni, hogy Isten van, hogy Isten gondot visel reám. Mikor elhittem, hogy Isten szeret engem és mikor én is szerettem és féltem Istent. Mikor hittel tudtam kérni őt, hogy küldje az ő őrző angyalát hozzám és őrködjék felettem.

De élénken emlékezem ma is arra a napra, mikor először engedtem, hogy a sátán tért foglaljon szívemben. Egy forró nyári nap estéjén a sátán belopódzott szívembe és szemeim előtt elitakarta Isten kegyelmének napját.

Egy alkalmas pillanatban, midőn azt hittem, hogy egyedül vagyok és nem lát senki sem, az édes anyám pénzéből 20 fillért elvettem.

Micsoda lelkiismereti furdalásokat és gyötrődéseket kellett kiállanom. De ahhoz, hogy az egész dolgot édesanyámnak megvalljam, kevés volt az erőm. A sátán nagyobb tért hódított már ekkor szívemben, semmint gondoltam volna. Elnyomtam lelkiismeretem szavát és elvesztettem boldogságot.

Bűnös vágyaimat, melyeket a sátán adott szívembe, ebből a pénzből nem tudtam kielégíteni, tehát tovább loptam.

Először csak 20—20 fillért, majd 40, 50 fillért, végül pedig 1 koronát hetenként, mely abban az időben már nagy pénz volt.

Egy sötét novemberi napon édes atyám rajt csipett. Én javulást ígértem. De lehetséges ez Jézus nélkül?

Nem hagytam fel csunya dolgaikkal. Csúpan nagyobb óvatossággal tettem ezután. Iskola-füzetemet, melynek ára 4 fillér volt 6-nak, radirgummit, mely 10 fillér volt 20-nak számitottam. Tehát 12 éves koromra tolvaj és csaló lettem.

Igy rohantam tovább a lejtőn lefelé melynek neve bűn s melyen nincs megállás. 1914 november 23-án atyám bevonult. Én iskoláimat elvégezve egy gyárban voltam mint tanonc. A sátán most már a boros poharat is kezembe adta. Szegény anyám beteges, gyöngye teremtés volt, nem birt velem és én mindig jobban és jobban elmerültem a bűnbe. Odasülyedtem, hogy egy téli estén, mikor ittas állapotban jöttem haza és ő ezért engem felelősségre vont — kezét emeltem édes anyámra, kinek földi éltem köszönhetem megütöttem őt.

Sajog most is szívem. Bár tudom, hogy az Ur kegyelme ezt is megbocsájtotta. Oh, minnyire szeretnék most reá borulni az ő keblére, mi mindent tudnék adni azért, ha ezt a néhány szót mondhatnám neki: „Anyám bocsáss meg!” De késő! Gyilkossá, anyagyilkossá lettem.

S ez mintegy szörnyű árnyék fog kísérni egész életemen keresztül.

Ugyanez év augusztus havában a bánat sirba vitte.

Hová vezette a bűn azt, akié a mennyek országa!?

De megállás nincs. Engem is tovább hajszolt a sátán. A bor nékem gyenge lett, pálinkát kellett hogy igyam. S jöttek a jó barátok és barátnők. 16 éves koromban elbuktam erkölcsileg is. De ehhez pénz kellett. Mit csináljak? Loptam és csaltam tovább. Azon dolgokat, melyet atyám reám bizott, hogy őrizzem meg, eladtam, elzalogosítottam és a pénzt, az átkozott pénzt a paráznság oltárára tettem. De az Ur nem azért jött, hogy a bűnösöket elveszítse, hanem, hogy megmentse.

Az Istentelennek békéje nem lehet, mondja az irás. Nékem sem volt. Igyekeztem, hogy békét szerezzek magamnak oly könyvek olvasása által, melyek azt mondják, nincs Isten. Békét nem találtam, mert éreztem, hogy ez nem igazság.

Egy nap könyveim mellett ülve türelmetle-

nül csaptam az asztalra e szavakkal: „Az igazságot akarom tudni.“ Isten, ki leggyengébb segélykiáltást is meghallja, meghallotta az enyémet is.

Őt év múltán először léptem át egy templom küszöbét, hol egy jezsuita paterral hosszasán beszéltem. Ettől az időtől kezdtem Isten akaratát keresni. Saját cselekedeteim által akartam üdvözülni. Ebbe hamar belefáradtam és minden reményemet feladtam már, midőn egy vasárnap délelőtt talákoztam egy barátommal, kivel együtt jártam eddig a bűn utjait, ez elvezetett egy helyre, hol az élő evangéliumot hirdették.

Először gunyolódva fogadtam. De Isten mégis irgalmas volt irányomba s felfedte előttem bűneim nagyságát és azok következményeit. Ekkor hallottam azt is, hogy a bűn zsoldja a halál és hogy nékem el kell számolnom bűneimről.

S ah, mivel fizessek? Hisz oly szegény voltam, nem volt semmim. Láttam egész életemet magam előtt elvonulni, de nem találtam benne egyetlen cselekedetet sem, melyben nem az önzés, harag és irigység vezetett volna.

Mivel fizessek? Nincs semmim, el kell veszni!

De hallottam egy Jézusról is, egy megváltóról, ki Isten fia. Hallottam Isten szeretetéről, ki úgy szerette a világot, úgy szeretett Isten engem, hogy az ő egyszülött fiát adta váltságdíjjal.

De vajjon elfogad engem is, hogy jöjjek hozzá? Mintha csak kitalálta volna a szónak gondolataimat mondá: „Jöjj úgy, ahogy vagy, Jézus elfogad.“

Nem birtam tovább küzdeni a szeretet hatalma ellen. Össze kellett roskadni Krisztus keresztje alatt.

Krisztus nem taszított el magától, hisz ő maga mondja: „Ki hozzám jő, semmiképen ki nem vetem.“ Engem is elfogadott.

Most pedig boldogan dicsőítem Istent, kinek kegyelme még az én bűneimnél is nagyobb. Mert „boldog az, akinek hamissága megbocsáttatott, vétke elfedeztetett. Boldog ember az, akinek az Ur bűnt nem tulajdonít és lelkében csalárdság nincsen.“

L. L.

Isteni tiszteleteink rendje:

Budapest, VI., Felsőerdősor 5. sz. földszinten

kedden d. u. 6 $\frac{1}{2}$ óraker bibliaóra } német
vasárnap d. e. 10 óraker és délután 5 } nyelven
óraker isten tisztelet

Ugyanott az első emeleten

csütörtökön d. u. 7 óraker bibliaóra } magyar
vasárnap d. e. 10 óraker istentisztelet } nyelven

Budapest, VI., Petneházy-utca 25. sz. alatt

szerdán este 7 óraker } magyar
vasárnap d. u. 3 óraker } nyelvű

A szerkesztésért felelős:

Dr. Szalós Artur Budapest, VI., Felsőerdősor-u. 5. I.

Kiadó: „Keresztény Könyvesház“ k. f. Szövetkezet.

„BOCSKAY“-NYOMDA. Budapest, VI., Jósika-utca 7.

Telefon: József 81—10.